

6. juni 2019

Til Nærings- og fiskeridepartementet
Kopi: Landbruks- og matdepartementet

Høringsuttalelse loven om god handelsskikk i dagligvarekjeden

Det vises til høringsdokumenter datert 26.04.2019. Vi viser for øvrig til våre innspill i høringsuttalelsen datert 26.08.2013 da disse bare er delvis hensyntatt.

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF) er glad for at en lov for god handelsskikk i dagligvaresektoren nå kommer. Ettersom arbeidet med å utrede og bearbeide problemstillingen har pågått i svært mange år, er det selvsagt at den må komme på plass i løpet av kort tid.

KLF vil for øvrig minne om at det er et myndighetsansvar å sikre rettferdig og transparent konkurranse i hele verdikjeden for mat. Understrekingen av at loven gjelder for verdikjede-leddene opp mot dagligvarehandel og storhusholdning er en svakhet når målet er å sikre effektiv konkurranse i verdikjede for mat. Det er store forskjeller i markedsmakten mellom kunde og leverandører i flere ledd av verdikjeden. At primærproduksjonen er unntatt fra loven er imidlertid en helt naturlig konsekvens av landbrukspolitikken.

Tilsyn

Det er positivt at det foreslås et eget offentlig tilsyn for dagligvaresektoren som et frittstående tilsyn. KLF hadde foretrukket at det var et tilsyn som hadde ansvar for hele verdikjeden, primærproduksjonen i landbruket unntatt.

Oppgavene og arbeidsmåten som er beskrevet for tilsynet tilsier at det skal jobbe på en vesentlig annerledes måte enn for eksempel Konkurransetilsynet. Det betyr at tilsynet må ha en annen kultur i sin organisasjon enn det andre tilsyn har.

KLF foreslår derfor at tilsynet ikke samlokaliseres med andre, men etableres på helt selvstendig grunnlag og er lokalisert nær Oslo.

§ 1- Formål

Utsagn side 23:

«Formålet med loven er derfor ikke å oppnå balanserte resultater i en interessekonflikt mellom for eksempel en kjede og en leverandør, men å oppnå en styrket samfunnsøkonomisk effektivitet i verdikjeden, som også kommer forbrukerne til gode, direkte eller indirekte, umiddelbart eller over tid.»

KLF mener den logiske oppfølgingen av utsagnet fra høringsnotatet sitert over, er at den «Alternativ formulering» av §1 velges.

Det vil være feil å benytte den definisjonen av «forbrukervelferd» som er fremmet i hovedforslaget. Det er et faktum at en rekke varer allerede i dag selges under kostpris og at slik kryss-subsidiering undergraver reell konkurranse. Det blir ikke riktig å stimulere til mer «lave priser» uten å definere måten de lave prisene skal oppstå på.

6. juni 2019

Er definisjonen «billigst mulig» og at kryss-subsidiering aksepteres for å oppnå dette, er det en definisjon som over tid undergraver de positive effektene av konkurranse; produktutvikling, effektivisering, mangfold etc. Målet må være at konkurransen bidrar til å effektivisere prosessene og arbeidsoperasjonene i produksjonen og forflytning av varene fram til forbruker; ikke at det tilrettelegges for subsidiering med bidrag fra produkter/sektorer som i liten grad er utsatt for konkurranse.

§2 - Virkeområde

I paragrafen beskrives det mellom hvilke aktører loven skal gjelde, eller ikke gjelde, at produktgruppen loven gjelder for er «dagligvarer». Det er ikke foreslått kriterier for omsetning størrelse el som gir føring for hvilke bedrifter som omfattes av loven. Det må da legges til grunn at loven gjelder for alle som selger dagligvare til forbruker, herunder også små, spesialiserte kjøttvareforretninger etc. Disse vil med foreslått formulering, med støtte i loven, kunne klage leverandøren inn til tilsynet. KLF mener dette er positivt.

Flere store leverandører til dagligvarehandlene er internasjonale aktører lokalisert med sine kontorer utenfor Norge. Dersom utenlandske leverandører og kjedene inngår kontraktene utenfor Norge, selv om varen skal selges i Norge, er det uklart hvordan det foreliggende forslag til lov kan påvirke reguleringen av kontraktsforholdet. Dette bør fremkomme tydelig.

§ 8 Beskyttelse av investeringer

Det bør i paragrafen også nevnes investeringer som mottakende part har gjennomført for å hente/ta imot varer. Slike investeringer kan bli verdiløse dersom avsender endrer leveranseform/metode. Det må forutsettes at slike planlagte endringer varsles i god tid og uten ubegrunnet opphold.

§ 18 Klageinstansens kompetanse

KLF er svært opptatt av at klageinstansen også besitter den bransje- og produktmessige kunnskapen som er nødvendig for å forstå klagesakene i en korrekt bransjekontekst. I kjøtt- og fjørfebransjen er det vesentlig at aktørene kan tilrettelegge for konsepter og løsninger som samlet innebærer at «hele dyret selges hele tiden». Inngripen som bidrar å legge andre føringer på dette kan medføre svært negative konsekvenser og til slutt rokke ved norsk landbrukspolitikk.

Vi anbefaler at klageorganet sikres fagkompetanse for de produktområdene de behandler saker på.

Vennlig hilsen

Bjørn-Ole Juul-Hansen
administrerende direktør
Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund